

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 24. Quid addendum sit circa dissolutionem ob crimen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

tem, quod & cum Caja juxta statum suum com-
modè vivere possit, quamvis fortè minus com-
modè. 2. Caja dicens, se onerare conscientiam
Titii videtur significare, quod non cedat jure,
sed tantum nolit convenire in foro externo, un-
de Titius manet obligatus, nisi Caja ob hanc
fortè offendam liberè remittat jus suum, & de-
bet de hoc se certiorare Titius, cum jus Cajæ sit
in possessione. 3. Caja acquisivit jus ad arrham,
quia Titius sine culpa Cajæ resiliit, & sine cau-
sa, unde si Caja ideo reddidit, quia putabat se
teneri reddere, erravit, & noluit reddere, si non
tenebatur, ergo cum non teneretur, noluit a se
abdicare, unde Titius tenetur ipsi reddere;
sicuti si solvissem pecunias putans me debere,
cum non deberem, non exui me dominio, sed
alter teneretur mihi restituere. Potuit tamen
Caja absolute velle reddere, v. g. ut se genero-
sam ostenderet, nolens aliquid ab illo habere,
de qua mente Cajæ tenetur se iterum certiora-
re Titius, cum jus Cajæ sit in possessione.

Q. 24. Quid addendum sit circa dissolutionem ob 161.
trimen. R. §. 1. Armill. & alii dicunt, sponsalia
non rumpi per illatam sponsæ à tertio vim seu
stuprum, quia, si essent conjuges, non ideo se-
parentur toro, nec per hoc violata est fides,
nec ideo praesumti potest periculum ejus vio-
landæ. Opposita sententia, quam communiter
tenant Theologi & Juristæ cum Sanch. I. i. d. 55.
n. 7. Averf. q. 8. f. 14. Myslr. n. 84. Krim. n. 309.
Kugler p. 3. n. 83. est probabilior, & colligitur,
ex Cap. Raptor. 27. q. 2. Ratio autem est, quia
sponsa per hoc est redditâ notabiliter vilior,
tum maximè, quia sponsus exponeretur peri-
culo alienæ proli, quod subire non te-
netur.

Tom. VIII.

G

metur.

netur. Quæ rationes non tenent, si sponsus
tu gravi cogeretur fornicari, hinc commun
cum Sanch. n. 8. tenet, non ideo posse resilire
sponsam. Si tamen hæc propterea horrore
haberet ab hoc sponso, Krim. n. 310. dicitur
esse cogendam ducere.

162. §. 2. Si uterque post sponsalia fornicetur
quid Authores dicant, refert Busenb. supra,
plures pro singulis sententiis adducit Aver.
Porro. Ratio autem eorum, qui dicunt cum la
mac, neutrum posse resilire, est, quia delictum
unius compensatur per delictum alterius. &
refert, quod delictum sponsæ censeatur gravia
nam adulterium uxoris etiam censetur gravia
& tamen, si tam vir quam uxor adulterari
delicta se compensant, & non sit divortium.
Ratio eorum, qui dicunt, solum sponsum posse
resilire, est, quia in sponsa est hoc fecundus
qua sit notabiliter vilius, & quia sit incertum
cujus sit futura proles. Castrop. d. 1. p. 21. Ad
Krim. n. 312. Kugler p. 3. n. 89. probabilitas di
cunt utrumque posse resilire, quia uterque vi
lat fidem, ergo uterque dat alteri jus resilire.
Et sponsum posse rejicere sponsam fornici
riam non obstante vinculo juramenti, decid
tur Cap. *Quemadmodum 25. De jurejurando.*

163. §. 3. Si adsit sola præsumptio commissa for
nicationis, ut si sponsa frequenter domum
lius, cum quo scitur peccasse ante sponsalia, Ma
noch. apud Gob. num. 329. putat hoc sufficere
dissolvenda sponsalia, sed oppositum est pro
babilius, nam præsumptio illa fieri non debet
quia delicta non præsumuntur, ergo sponsalia
manent in possessione. Poterit tamen suspendi
Mattei

Matrimonium, donec facta sit inquisitio, &c,
quantum fieri potest, sit comperta veritas.

§. 4. Si sponsus resciat sponsam admittere 164.
ab alio tactus vel oscula impudica, secundum
Pontium potest resilire, id tamen negat licere
sponsæ, si sponsus ista faciat: limitat Laym. nisi
ejusmodi actus essent frequentes, sed Caffrop. &
Krim. dicunt similiter licere sponsæ, quia hi
actus denotant levem animum sponsi cum pe-
riculo minoris etiam post contractum Matri-
monium amoris erga sponsam.

§. 5. Si unus sponsorum incidat in hæresin, 165.
est sufficiens causa resiliendi, (imò & ordina-
riè obligatio) si enim sufficiat superveniens de-
formitas corporis, multò magis animæ, præ-
fertim cum ordinariè habiturus sit periculum
perversionis in se vel in prolibus, Krim. n. 314.

§. 6. Solus ille, qui injuriam passus est, potest 166.
resilire, non autem alter, Avers. l. 4. & 14. Krim.
308. & colligitur ex dictis l. 3. p. 2. n. 641. Nec
obstat, quod sponsalia non possint claudicare,
sed vel debeat esse ex utraque, vel ex neutra par-
te obligatio, nam hoc dato, saltem ille, qui in-
juriam fecit, tenetur ex sua simplici promissio-
ne ab altero acceptata.

Q. 25. Quid notandum sit circa varias mutatio- 167.
nes, quæ forte supervenient. R. §. 1. Quamvis in.
aliis contractibus onerosis non admittatur se-
regula, quod licitum sit resilire, si supervenientis:
notabilis difficultas vel causa, quæ si si non
prævisa fuisset, contractus non fuisset nent in
uti constat ex dictis l. 3. p. 2. à n. 620. & donec
hæc regula ordinariè valet in sponsalibus,
promissio Matrimonii, quod inducit vinculum 171.
indissolubile, requirit majorem libertatem endi-